

Referanser:

Arkivsak: 22/01803-4

Saksdokumenter:

Utredning Dnk i det livssynsåpne samfunnet

Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet

Sammendrag

Det tverrfaglige utvalget som har sett på Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet, leverte sin utredning til Kirkerådet i september 2024.

Mellomkirkelig råd (MKR) får en muntlig presentasjon av utvalgets 15 anbefalinger, med vekt på de som er særlig relevante for rådet. Utvalgets utredning er vedlagt. Denne er også blitt sendt til rådet tidligere.

MKR gis anledning til å drøfte utredningen og merke seg anbefalinger som er aktuelle for rådets arbeid. MKR kan også komme med innspill til Kirkerådets oppfølging av rapporten.

Forslag til vedtak

1. Mellomkirkelig råd har følgende innspill til rådets egen oppfølging av utredningen «Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet»:

...

2. Mellomkirkelig råd har følgende innspill til Kirkerådets oppfølging av utredningen:

...

Saksorientering

1. Bakgrunn

Det vises til vedlagte utredning som redegjør for bakgrunnen for at utvalget ble nedsatt, samt utvalgets mandat og medlemmer. Utvalget kom med 15 anbefalinger, noen retter seg særlig til oppdragsgiveren Kirkerådet, andre har Den norske kirke mer generelt som adressat.

Utvalgets rapport har fem kapitler, i tillegg til innledningen (kap. 1). Hvert kapittel har et sammendrag. Selv om rapporten primært har Kirkerådet som målgruppe, henvender man seg til en bredere målgruppe, og hvert kapittel er derfor utstyrt med spørsmål til refleksjon og samtale som kan brukes både i lokale menigheter og i ulike råd og utvalg i kirken.

Det følgende gjengir kapittelsammendragene, anbefalingene og spørsmålene som kan bidra til å sette i gang samtaler også i MKR. Noen av anbefalingene er særlig relevante for MKR, og disse kommer vi tilbake til i neste avsnitt.

Kap. 2: Kirke i forvandling – kjent budskap i ny drakt

Den norske kirkes selvforståelse må avspeile at vi er et levende *trossamfunn* preget av et stort og rikt mangfold. Derfor må kirken gi rom for at kristen tro uttrykkes på ulike måter, og kirken må formidle forskjellige trosfortellinger. Et livssynsåpent samfunn kan bare realiseres om religion gis en naturlig plass, i enkeltmenneskers liv og i det offentlige rom. Den norske kirke har ansvar for å synliggjøre kirkeliv og kristendom i det norske samfunnet. Men dette ansvaret bærer vi sammen med andre kirkesamfunn og kristne organisasjoner. Sammen må vi snakke mer om kristen tro, også offentlig.

Den norske kirke er, i likhet med samfunnet for øvrig, blitt mer mangfoldig. Kirken har de siste årene blitt mer oppmerksom på at både enkeltmennesker og ulike grupper har forskjellige behov, erfaringer og kompetanse, men kirken strever med å omstille seg og la dette mangfoldet komme til sin rett. Utvalget oppfordrer til større kreativitet og nytenkning, slik at flere kan kjenne seg hjemme i kirken og være med på ulike, tilpassede aktiviteter.

Kirkerådet og Kirkemøtet har arbeidet med ulike former for mangfold (ungdom, migranter, mennesker med varierende funksjonsnivå, LHBTQI+, urfolk, nasjonale minoriteter og andre). Det er utarbeidet ulike handlingsplaner, bl.a. for «Likestilling, mangfold og inkludering». Men utvalget mener at kirken mangler en samlet og overordnet strategi for håndtering av mangfold. En slik strategi bør inneholde en teologisk forståelse av mangfold i folkekirken, minoritetsgruppers medvirkning og involvering i beslutningsprosesser og kirkelige aktiviteter, og ikke minst se på hvordan kirkens mangfold avspeiler et pluralistisk samfunn.

Kirken må fornye kulturarven og se framover, og ikke være for mye tilbakeskuende og dvele ved det som *har* vært. Utvalget oppmuntrer til stolthet over kirkens bidrag til kultur- og samfunnslivet *i dag*, og mener at kirken i større grad burde synliggjøre dette. Dette står ikke i motsetning til å verdsette og ta vare på kulturminner fra tidligere tider.

Anbefalinger:

1. Den norske kirkes vitnesbyrd må avspeile at kristen *tro* uttrykkes på nye måter i vår tid, og kirken må derfor formidle ulike trosfortellinger. Kirken må i større grad synliggjøre kristen tro i det offentlige rom og oppmuntre kirkens medlemmer til å uttrykke og dele sin tro med andre.
2. Den norske kirke skal fremme et livssynsåpent samfunn fordi det aktualiserer kirkens oppdrag og gir den et utvidet handlingsrom. Et slikt samfunn gir rom for at religion får spille en positiv rolle i enkeltmenneskers liv og i samfunnet. Kirken må være frimodig på egne vegne og samtidig ha en respektfull relasjon til andre tros- og livssynssamfunn. Et livssynsåpent samfunn kan bare realiseres gjennom samarbeid.
3. Den norske kirkes selvforståelse må bygge på at kirken er mangfoldig. Men det trengs en bedre forståelse av hva dette innebærer. Kirkerådet bør utvikle en helhetlig strategi for inkludering og mangfold i kirken. Medlemmenes erfaringer og ressurser må få forme kirkens ulike fellesskap, skape fornyelse og sette kirken bedre i stand til å utføre sitt oppdrag i et pluralistisk samfunn. Det må åpnes opp for større variasjon og deltakelse i gudstjenester og andre aktiviteter, i den enkelte menighet og i samarbeid dem imellom.
4. Den norske kirke skal forvalte og fornye den kristne kulturarven. Kulturarven er ikke noe statisk som må vernes om, men noe levende som alltid er i endring, i samspill med kirkens og samfunnets utvikling. Den norske kirke må løfte fram kirkenes bidrag til et godt, demokratisk velferdssamfunn, og være tydelig i den vedvarende kampen for det kristne verdigrunnlaget. Slik kan kristen kultur fortsatt få prege det norske samfunnet.
5. Den norske kirke må erkjenne og ta ansvar for sin medvirkning i å fremme en majoritetskultur som har undertrykt minoritetsgrupper. Kirken bør derfor være varsom med å begrunne sin rolle i dag med majoritetsposisjon og kulturarv-argumenter, og si klart ifra når «kulturarv» og «kristne verdier» misbrukes i politisk henseende.

Spørsmål til refleksjon og samtale

- Hvordan kan kirken være et *trossamfunn* når den har over 60 % av befolkningen som medlemmer?
- Hvordan snakke mer om tro i det offentlige rom?
- Hvordan skal ungdom få bestemme mer i menighetene?

- Hva er kirkens viktigste forutsetninger og muligheter for å være en folkekirke som betyr noe for medlemmene – og for storsamfunnet?
- Hvordan kan vi snakke om den kristne kulturarven på en positiv måte, uten at den virker ekskluderende?

Kap. 3: Mot et livssynsåpent samfunn

Dette bakgrunnskapittelet har ingen oppsummering eller anbefalinger, men noen spørsmål.

Spørsmål til refleksjon og samtale

- Hvilke nye muligheter og handlingsrom gir «det livssynsåpne samfunnet» Den norske kirke?
- Hvordan bør Den norske kirke forholde seg til de 24 % av befolkningen som ikke er med i et tros- eller livssynssamfunn?
- Hva kjennetegner er sekulært samfunn? Er Norge i dag et slikt samfunn?
- Hvorfor gir media og enkelte politikere inntrykk at kristendommen i Norge trues av andre religioner?

Kap. 4: En trosbasert samfunnsaktør

Utvalget har i dette kapittelet understreket at det er som en *trosbasert* aktør Den norske kirke skal delta i samfunnslivet. Det er Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte som er kirkens diakonale drivkraft. Den norske kirke har særlige forutsetninger for å være samfunnsengasjert og samarbeide med både offentlig sektor og ulike sivilsamfunnsaktører. Men kirken må bli mer bevisst sine ressurser og merverdien av et trosbasert og kristent nærvær i samfunnet. Kirkens bidrag til samfunnet må synliggjøres på en helt annen måte nå enn den gang vi var en del av offentlig virksomhet. Det finnes mange gode historier om menigheters engasjement i lokalsamfunnet. Disse må deles til inspirasjon for andre menigheter. Kirken har mye å være stolt over – vis det fram!

Utvalget anbefaler at Den norske kirke tar i bruk «samskapingsmodellen» og styrker sitt samarbeid med kommunen og andre offentlige og ideelle aktører. Kirken må særlig søke samarbeid med andre kristne og relevante trosbaserte organisasjoner. Kirken må være mer offensiv og frimodig og tilby sin kompetanse.

Utvalget ønsker seg en kirke som er tydelig og pro-aktivt til stede i samfunnsdebattene. Men når kirkens ansatte opptrer i media og offentlig debatt, må de bruke et teologisk språk som tydeliggjør kirken egenart og samtidig kommuniserer med politiske miljøer. Kirken må løfte fram eksistensielle spørsmål i samfunnsdebattene, samtidig som de ivaretar sin samfunnskritiske «profetiske røst».

Utvalget ønsker at flere kirkelige ansatte tar i bruk sin fagkompetanse og erfaring og deltar mer aktivt i det offentlige liv, både i sine lokalsamfunn og i nasjonale sammenhenger. Utvalget ønsker seg også flere ulike kirkelige stemmer i det offentlige rom, for å avspeile kirkens mangfold. En mer frimodig og tydelig kirke vil kunne begeistre, men også provosere. Begge deler øker kirkens relevans.

Anbefalinger

6. Den norske kirke utfordres til å være mer bevisst på at det er som en *trosbasert* aktør at kirken tjener samfunnet. Samfunnsoppdrag og samfunnstjeneste må begrunnes enda tydeligere i kirkens *diakonale* oppdrag, og ikke i arven fra statskirken. Det trengs flere initiativer og økonomiske ressurser til å synliggjøre kirkens kompetanse og aktive samfunnsengasjement, særlig i lokalsamfunnet.
7. Den norske kirke må sikre god kompetanse innen «samskaping» hos kirkens råd og ansatte, slik at kirken kan være en aktiv, profesjonell og pålitelig medspiller i arbeidet med å løse sosiale utfordringer sammen med offentlige myndigheter og andre aktører innen tros- og livsynsfeltet.
8. Kirkens ledere og talspersoner må ha større bevissthet om kirkens egenart som et kristent trossamfunn når de opptrer i det offentlige rom. Uttalelser og debattinnlegg må inneholde grundigere teologiske og etiske begrunnelser som uttrykker kirkens egenart. Kirkens representanter må mestre et teologisk og etisk språk som også kommuniserer inn i en aktuell politisk situasjon. Slik kan kirken få en tydeligere stemme i media og i offentlig debatt. Kirkens ansatte oppfordres til å ta i bruk sin kompetanse og være aktive deltakere i samfunnsdebatter, både nasjonalt og i lokalsamfunnet.

Spørsmål til refleksjon og samtale

- Hvordan vil dere forklare kirkens diakonale oppdrag for kommunestyret?
- Hvilke muligheter har deres menighet for å samarbeide med kommunen? Hva kan kirken tilby?
- Hvilke trossamfunn og andre organisasjoner finnes i lokalsamfunnet som kirken kan innby til samarbeid – om hva?
- Velg ut et par aktuelle politiske saker i lokalsamfunnet og i den nasjonale debatten og begrunn hvorfor kirken bør uttale seg offentlig om dem?
- Hvordan kan menigheten bruke lokalaviser og sosiale medier for å gjøre sitt arbeid bedre kjent?

Kap. 5: Norges folkekirke: særstilt og likestilt

Den norske kirke befinner seg i overgangen mellom å være statskirke og et selvstendig kristent trossamfunn. I tillegg til det som er regulert i lov, har kirken *reelt sett* fortsatt en unik posisjon i samfunnet på grunn av sin oppslutning, landsdekkende tilstedeværelse, lange historie som statsbærende religion og nære samvirke med statsmakten. Kirken besitter unik erfaring på en rekke områder som finansiering, kirkebygg, gravplassforvaltning, dødsbud, krisehåndtering, tjeneste i offentlige institusjoner, høyere utdanning og offentlige markeringer. Gjennom dette tilfører kirken fellesskapet verdifull kompetanse.

Utvalget mener derfor at det finnes gode og saklige grunner for at Den norske kirke fortsatt skal ha en særegen rolle i «offentligheten» og bør videreføre sitt samarbeid med offentlige myndigheter. Kirkens selvforståelse i denne sammenhengen må tuftes på at kirken er i posisjon til å tilby viktige tjenester til fellesskapet. Kirken er ikke

tjent med å bruke begrunnelser for særstilling som knyttes til gårsdagens statskirke og majoritetsmakt. Kirkens særlige samfunnsbidrag i dag må vise seg gjennom hva vi faktisk bidrar med som trossamfunn, og hvordan vi opptrer i respekt for mangfold og likeverd.

Alle tros- og livssynssamfunn har samme *rett*, og skal understøttes av staten på samme måte, til å delta i samfunnslivet og prege det offentlige rom. Dette må fastholdes selv om alle ikke har samme *mulighet*. Likestilling er ikke det samme som likhet. Men det påhviler Den norske kirke et stort ansvar for å tre tilbake for å la andre slippe til. Kirken skal bruke sin kompetanse og etablerte posisjon til fellesskapets beste, ikke for å framheve seg selv på bekostning av andre. Dette er også viktig å ha i mente når kirken inviteres med i offentlige markeringer.

Den norske kirkes oppmerksomhet har de senere årene i stor grad vært på *statens* tros- og livssynspolitik og dens følger for Den norske kirke, ikke minst finansielt. Kirken har også, naturlig nok, vært opptatt av indre organisasjonsutvikling. Og for å sette ting litt på spissen: kirken har hatt behov for å bekrefte sin «nytteverdi» i samfunnet, for å rettferdiggjøre offentlig pengebruk. Mens dette har pågått har samfunnet endret seg raskt, og tiden er overmoden for at Den norske kirke setter seg mål og utvikler en overordnet strategi for å ta i bruk de muligheter som ligger i et nytt og livssynsåpent samfunn.

Kirkerådet og andre kirkelige råd og utvalg arbeider med de ulike områdene som er nevnt over, men utvalget savner en helhetlig tenkning for folkekirken samarbeid med myndighetene i en situasjon hvor andre tros- og livssynssamfunn også skal inkluderes i dette samarbeidet. Utvalget etterlyser *Den norske kirkes* tros- og livssynspolitik.

9. Det er rimelig at Den norske kirke fortsatt skal ha en særlig relasjon til offentlige myndigheter og en særstilling på noen områder sammenlignet andre tros- og livssynssamfunn. Men det trengs en ny begrunnelse og et fornyet språk som forklarer hvorfor Den norske kirke både er trossamfunn og sivilsamfunnsorganisasjon, men også en «offentlig aktør». I tillegg til historiske forhold, må kirkens fortrinn, særlige ressurser og kompetanse *i dag* begrunne særstillingen.
10. Kirkerådet bør vurdere hvilke lover og offentlige regelverk Den norske kirke skal pålegge seg selv å følge. Folkekirken må være åpen og tilgjengelig, men nytteverdien av selvpålagte lover og regelverk må vurderes opp imot kostnaden og kirkens selvforståelse som eget rettssubjekt, adskilt fra staten, men fortsatt med et visst «offentlig preg».
11. Den norske kirke bør utvikle sin rolle i gravplassforvaltning, beredskap og institusjonstjenester i nært samarbeid med andre tros- og livssynssamfunn, slik at kirkens kompetanse og erfaring kan bidra til å styrke og opprettholde et tros- og livssynsmessig tilbud på disse områdene. Kirken har et særlig ansvar for å løfte fram religion og kristen tro som ressurser i disse sammenhengene.

12. Kirkevalget er viktig for den demokratiske legitimeringen av folkekirken, men det trengs en ny og enklere ordning, samt bedre kommunikasjon for å styrke engasjementet og valgoppslutningen.

Spørsmål til refleksjon og samtale

- På hvilke samfunnsområder er det rimelig at Den norske kirke fortsatt har en særlig relasjon til myndighetene, både nasjonale og lokale?
- Hvordan kan kirken ta initiativ til et nærmere samarbeid mellom tros- og livssynssamfunn innenfor beredskap og krisehåndtering?
- Hvilke argumenter taler for og mot at all gravplassforvaltning overlates til kommunen?
- Hvordan bør kirken håndtere en invitasjon fra myndighetene i forbindelse med en offentlig markering, når man oppdager at de andre tros- og livssynsamfunnene ikke er invitert?

Kap. 6: Sammen er vi sterkere

Dersom vi ønsker å opprettholde et samfunn hvor religiøsitet, åndelighet og samtaler om eksistensielle spørsmål er levende, må tros- og livssynssamfunnene samarbeide, ikke for å «rettferdiggjøre» den offentlige finansieringen, men for å lage et samfunn som er godt for alle. Sammen skal vi holde staten forpliktet på tros- og livssynsfriheten og på Grunnlovens bestemmelser om at tros- og livssynssamfunn skal «understøttes» av staten.

Den norske kirke har mer enn 30 års god erfaring med tros- og livssynsdialoger og økumenisk samarbeid. Slikt samarbeid vil bli enda viktigere i årene som kommer, for det er bare i fellesskap vi kan realisere visjonen om et livssynsåpent samfunn. I møte med sekularisering, kunnskapsløshet og skepsis til religion og tegn til innskrenkninger av tros- og livssynsfriheten, må vi stå sammen. Den norske kirke trenger de andre, og de trenger kirken. Og ikke minst trenger samfunnet at tros- og livssynssamfunnene fortsatt har en rettmessig plass i små lokale og større nasjonale fellesskap, til glede for enkeltpersoner og samfunn.

Men Den norske kirke trenger å formulere en ny selvforståelse i relasjon til andre kristne kirkesamfunn og ulike tros- og livssynssamfunn. Selvforståelsen må være tuftet på kirkens identitet som en kristen kirke og på kirkens oppdrag. En god start er at Kirkerådet gjør seg kjent med Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådets strategier for de kommende år og ser sine egne planer og strategier i lys av disse.

Anbefalinger

13. Den norske kirke må tydeliggjøre sin visjon for et «livssynsåpent samfunn». Kirkerådet oppfordres til å utarbeide en overordnet tros- og livssynspolitik, som inkluderer både forholdet til myndighetene og samarbeid med andre tros- og livssynssamfunn.
14. Den norske kirke må styrke og prioritere økumenisk samarbeid og tros- og livssynsdialoger, både på nasjonalt og lokalt nivå. Norges Kristne Råd og

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn bør bli enda viktigere samarbeidspartnere.

15. Den norske kirke har, på grunn av sin posisjon og ressurser, en moralsk plikt og et særlig ansvar for å påse at myndighetene ivaretar tros- og livssynsfriheten for alle. Mennesker med ulik tro og livssyn må sikres sin rettmessige plass i samfunnet. Den norske kirke må utvise raushet, dele av sin kompetanse og samarbeide nært med andre tros- og livssynssamfunn for å bygge et samfunn som er godt for alle.

Spørsmål til refleksjon og samtale

- Hva skjer om Den norske kirke ikke samarbeider med andre tros- og livssynssamfunn?
- Hvordan kan Kirkerådet utvikle rutiner for å samordne kirkens strategier og planer med NKR og STLs planer?
- Hvordan kan menigheten initiere samarbeid med relevante tros- og livssynssamfunn i soknet?
- Finn eksempler på at tros- og livssynsfriheten er truet i dagens Norge og drøft hva kirken kan gjøre med det.
- Hvilke organisasjoner finnes i lokalsamfunnet som menigheten ennå ikke har vurdert som en aktuell arbeidspartner? Tilsvarende spørsmål kan stilles til Kirkerådet på nasjonalt nivå.

2. Innspill fra MKR til KR på særlig relevante tema

Kirkerådet har fått presentert rapporten, men ikke behandlet den. MKR kan komme med innspill og forslag til hvordan Kirkerådet bør håndtere rapporten videre.

Det er noen av anbefalingene som kan være særlig relevante for MKR å se på, og noe av disse angår også rådets eget arbeid. Det dreier seg om disse anbefalingene:

3. Den norske kirke selvforståelse må bygge på at kirken er mangfoldig. Men det trengs en bedre forståelse av hva dette innebærer. Kirkerådet bør utvikle en **helhetlig strategi for inkludering og mangfold i kirken**. Medlemmenes erfaringer og ressurser må få forme kirkens ulike fellesskap, skape fornyelse og sette kirken bedre i stand til å utføre sitt oppdrag i et pluralistisk samfunn. Det må åpnes opp for større variasjon og deltakelse i gudstjenester og andre aktiviteter, i den enkelte menighet og i samarbeid dem imellom.

Tilknytningspunkter til MKR:

- [Kirken i møte med et flerkulturelt samfunn \(Åtte kjennetegn\) - Ressursbanken, Den norske kirke](#), kristne migranter
- Kirkens arbeid med rasisme (mulig KM-sak)
- Erfaringer fra økumenisk samarbeid og tros- og livssynsdialog (lokalt, nasjonalt og internasjonalt)

5. **Den norske kirke må erkjenne og ta ansvar for sin medvirkning i å fremme en majoritetskultur som har undertrykt minoritetsgrupper.** Kirken bør derfor være varsom med å begrunne sin rolle i dag med majoritetsposisjon og kulturarvargumenter, og si klart ifra når «kulturarv» og «kristne verdier» misbrukes i politisk henseende.

Tilknytningspunkter til MKR:

- Erfaringer med forsoningsarbeid (internasjonalt, nasjonalt)
 - Teologisk nemnd: forsoningsteologi
 - Menneskerettigheter – urfolksrettigheter
 - Erfaringer fra dialogarbeid om majoritetsmakt og minoriteter
8. **Kirkens ledere og talspersoner må ha større bevissthet om kirkens egenart som et kristent trossamfunn når de opptrer i det offentlige rom.** Uttalelser og debattinnlegg må inneholde grundigere teologiske og etiske begrunnelser som uttrykker kirkens egenart. Kirkens representanter må mestre et teologisk og etisk språk som også kommuniserer inn i en aktuell politisk situasjon. Slik kan kirken få en tydeligere stemme i media og i offentlig debatt. Kirkens ansatte oppfordres til å ta i bruk sin kompetanse og være aktive deltakere i samfunnsdebatter, både nasjonalt og i lokalsamfunnet.

Tilknytningspunkter til MKR:

- Diakoniforståelse – kirkens samfunnsansvar
 - LVF: «Kirken i det offentlige rom»
 - MKRs lange erfaring med offentlige uttalelser og kirkens «profetiske røst»
 - Kunnskap om hvordan andre kirker håndterer sin offentlige rolle og uttalelser
13. Den norske kirke må tydeliggjøre sin visjon for et «livssynsåpent samfunn». **Kirkerådet oppfordres til å utarbeide en overordnet tros- og livssynspolitik**, som inkluderer både forholdet til myndighetene og samarbeid med andre tros- og livssynssamfunn.

Tilknytningspunkter til MKR:

- 30 års erfaring med STLs arbeid med tros- og livssynspolitik
 - Kontaktgrupper og kirkelige dialoggrupper
 - 30 års erfaring med økumenisk samarbeid i NKR
14. Den norske kirke må **styrke og prioritere økumenisk samarbeid og tros- og livssynsdialoger**, både på nasjonalt og lokalt nivå. Norges Kristne Råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn bør bli enda viktigere samarbeidspartnere.

Tilknytningspunkter til MKR:

- Mellomkirkelig råd var pioner i etablering av dialoggrupper, NKR og STL og har 30 års erfaring med samarbeid
15. Den norske kirke har, på grunn av sin posisjon og ressurser, en **moralsk plikt og et særlig ansvar for å påse at myndighetene ivaretar tros- og livssynsfriheten** for alle. Mennesker med ulik tro og livssyn må sikres sin rettmessige plass i samfunnet. Den norske kirke må utvise raushet, dele av sin kompetanse og samarbeide nært med andre tros- og livssynssamfunn for å bygge et samfunn som er godt for alle.

Tilknytningspunkter til MKR:

- KISP og MRUs menneskerettighetsarbeid og arbeid med tros- og livssynsfrihet
- KM-sak 08/14: Den norske kirke og menneskerettighetene og utredningen «Sett undertrykte fri» (forståelse av staten og kirkens ulike roller)
- Økumeniske ressurser og erfaringer med tros – og livssynsfrihet

Økonomiske/administrative konsekvenser

Det overlates til Kirkerådet å vurdere eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser av sin oppfølging av utredningen «Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet».